

ملا ناصر الدين

№ 39. Цѣна 12 к. МОЛЛА НАСРЕДДИНЪ ۳۹ قیمتی ۱۲ قیک

شەھىت

— بىلەسلىرى دا ئار؟ بىر گىچە من شاه عباسى يەرخەددىگۈر سىم

البیات

هاردا وار نازلی بجه خادم دربار ایدیم
قاضی ده اذن ویریز زور ایله بی عار ایدیم
سورا بر (جین) ده ویروب ملته سردار ایدیم
سنس حیقارسه آتسی، جبهه گرفتار ایدیم
دوگدوروب، سوگدوریرم، زندانه سالدیریرام
بعضی سن باسدریرام، بعضی سنی آسدیریرام

کیجن ایل فتنه‌لی سوز اور تالمه آتدیریم
شیعنه‌نی سنی اره ظلم ایله دوغراندیریم
سنی نی شیعله چو خلوچه تاپداندیریم
بو سیاق ایله عمومک باشنى قاتدیریم
(اکرم الضیف)ی (*) دخنی ضیفاره قاندیرندیم
اول دوروب اوزلرینی، مال لارینی یاندیرندیم
مصلحت شیمدی بودر ملا دخنی فکر ایله
بو (پالینقا) نی ییلوب رعنیه ذکر ایله

(*) اکرم الضیف ولو کان کافرا.

۱۷ خورندان باک

سزه نه مول دایی کیم من گزیرم شهرلری?
(پاراخود) لار مینیرم سیر ایدیم بچارلری
گاه درای سیاهی، گه اوافق نهر لری
یا که جان هریبورم یوق ایشمک تهرلری
پول مندر سزه نه دخلی که من پایلیبورم?
(سارا تو) قرارلری قصره مهمانلیبورم?

یازمان چوق دفعاتله که بی عارم من
گزیرم روسبینی عاشق دیدارم من
خوبرو آختاریرم بکه خربدارم من
نه ایدیم بس آ کیشی؟ درده گرفتارم من
وار ایکن فرصنم الد بجه بازلق ایدیم
(آل قاجار) قوبان یولدی دوتوب من گیدیرم

یازما کیم شهرلریم مزبله در یا که کشیف
ملتیم هپی قنیر، جمله‌سی لیمار و خریف
باور ایننه، نیچه شهریم وار عموم! خیلی لطیف
(چارجو)، (گرمنه) و خاصه (بخارای شریف)
بو شهرلرده نیجه (آتا) ایلن «تاس» ایدیم
او بکا یوق، بن او کا قاچ دفعه «ریور انس» ایدیم

دم غنیمت‌دی جام، عصرمز ایندی پیس او لوب
پیزهونک (محمد علی) ظلم ایله (ریچ) دن قوقولوب
او هیند (اوستا حمید) زندانه، جبهه سوقولوب
(پور تا قال) ده نه بیلیم مجلس جمهور قورولوب
گورورم نوه سکا جاندی بونی من قانیرام
گله‌چک گونریمی فکر الیوب اولادنورام

نابر اندان

مبارک آخوند میر حبیب آغا ایله ملا
عادین جنالاری، زابرات جماعتک فلاکت زده
حالی نظره آلوب، همت قایشی یللرنه با غلوب،
زابرات کندننه مسلمان دیلنده «طهارت» آدینه
بر غازیت ویرمکدن اوتری حکومته عرضه

جلنا — بورا قدیسی‌لرینه ایران چنوبوئیکاری ایجون قریبیت آجیلدی، بو شرطیله که او بقورملری اوسلنرینه اولسون.

وتد — آخوند مکمندن اوغورلانش محبت دعالری وینا یولیسمی طرفدن آختارلیلوب، اوراده سوخدان بھری مسافر اولان کاللا میدلی نک تورا! سندن تو تولمشن مذکورلا خالی همان دعالری سویه یویوب ایرانک تازه نایب السلطنه ناصرالملکه ایجیر تملک ایش که بلکه اوکا ایرانکه هیج اولماسا بس فراشبیلق منصبی تاپسون.

جلنا — ایرانک گومریگان تحولیدار (فاسبر) یک دورت بن تومنه قدر پولنی آپاران روس فیزلازینی دردست ایتمک ایجون گومریگان باش فراشی روپیه حرکت ایتدی.

عشق آبادله کی آغا!!!

سن الله بیدی، سن پیرلا بسی، یانی او فدر ایبلیچکن کے آخوند ایتلرلا اوستین لاب آچاچاقلار؟ برجه شاخنی یادگه سالانه، آخر بس دگل؟ واله آخوند سندن بر پاره مثملار سورو شارام، لاب مات قالارسان که، بو ملا بو مثملاری هاردان بیلر؟ منه سوروهشام اوزگلمری سوروشالار. بردن برس سندن سو روھار که: حتاب آغا شاخنی هه او عورت که کویه ایدوب گلدن گیردی سبزلا ایوه. سورا نه اولدی کے سازدن فاقیوب فاخته خانده لوٹی پوٹی به پناه آپاردی؟ آ کیشی داها بس دگلی؟ تازه دیدکھرگی منه یازمشیدار، ته قاییده که کاغذی ایتیرشم، احوالانه یادیدمان چیخوب، خوشبخت اولدلا.

جومری

«گونش، ۷۰ مجی نمره سندہ کی تازیانیه جواب:

شاملی دیلی جونکے لسان ادبی در اولنر که ..... اونی آکلنا بیلعز بوقه اونی هر کرکه ایلکت فرمحمدہ لطفی منظمه غلطدر یله شی هیچ اولا بیلعز (فضل)

۲۶۶

رحم خان کو سو بیشن

ظہر انہن حکومت طرفدن بور گونڈر قلبے بر فرج ازرا تبلدرام گلوب، تبلدرامک مضمونی بودر که: در نوع رسم حاندان سوروشلوں گورک که بہ بزدن کوسوب گیبوب، اگر میک ایسہ بزیله صلح ایشون، بو تبلدرام پتشجک قلبیدن مخصوص بہ خان گونڈرلیلوب که گیبوب گوروسون رسم خان بزدن لہ «کوسوب» ایندی بز نہ ایلیک کہ بزیله بارشون؟

ادارمن: غیرلا چالالسوں حاجی ملا محمد علی، ویدی: «با با با بارون دیقران! م م من اولو، من نہ دیروم که

ارمنی اولوم؟... سویوچ

ویروب اذن حاصل ایتدیلر، غازیتک عنده مقصدی جماعتہ اسول جدید اوزرہ آجیلان مکتب لرلا نصفتی، جماعتی تعلیم تربیہ بارمسنہ گوزل اقداماتلاره هوسلندرمگی، بر پاره شرعی مسئلہ لردن، مثلا: حیض، نفاس، حجت و قلبیدن بحث ایسوب، تازه عرصیه، گلن ساقال سیز جوانلارلا لامذهب و بیدن اولسالاری و صابری بو طور سیاسی و فنی مقابللر یازوب نش اینسک اولا جاقر، دونن هین بو فوق الذکر ذالن «ادب» مکتبہ گلوب هاگردرلارلا درسلرینه قولاغ آسوب، اوشا خلارلا گوزل جواب ویرمیلری آخوندلارلا آرق خونه گلدنگدن، اوز کیمہ قتوکردن هن اوشاغه بر عبا و بر عمامہ آلاق ایجون بر مبلغ احسان بو یور دیلار، تعجب بودر کے بو چنانلارلا بو طور همت لرینک و یله گوزل اقداماتلرینک عوضنہ «گونش» غازیتمنہ نوروز علی حاجی خلیل اوغلی ستون پارم بر احوالات یازوب بو ملاری بی آبرو ایدیر.

نوروز علی حاجی خلیل اوغله چوخ عاب اولا....
ا بابولی »

لوفغری یو خر

کیجتلرده بر گیجه ارس زاده یاتوب یو خی د مرحوم شاه عباسی گوریر، شاه بونا دیبور که: ملا هیج راشی گلم که من قویدن موقوفانان مکتب تعبیراته خرج اولونسون، جالبیک عر پشلار ویرلا که مینم پوللارم نیجه وار ایله ده قالسون یانکده، ارس زاده جنابه ریده یو خی د یله جواب ویریز ده: قبله عالم، مینده (قصور) بودر، بو واقعیہ ایکی نفره شاهد وار.

قردرمالی

قافقاز خبر لری

اور دویاد — وتد کنیدن بو آخر گونلرده ہیجانی خیز لر گلکشیدر، آخوند ملا محمد بافلارا مکمندن بر جوخ لازمی شبلر اوغورلابویس، او جملدن آخوندلا ایسکی یوز بالغی محبت دعائی ایسکی ایسکی ایسکی بوللارم یوجه وار ایله ده قالسون یانکده، بو شانانه حاضر لاشور لار، جونکے دعالر اوغورلاندان محبت و مودت قطع اولشیدر، بوندان علاوه آخوندلا «جامع الدعوات» کیبایی اوغورلاندینی ایجون بر جوخ کوریه اواچاقلار همزاد یله دگوب و شهرک مختلف یېرلینه جین، ییاطین گورونور، آخوند کندہ اون گونلک اولنیمانوم ویرمن، اگر اون گونه گیمی شبلر قابو لاسه، آخوندلا حکمی ایله جن لر کندی آتھ نو تاچاقلار.

نخجوان — محرم آئی یاخونلادینین نخجوان مریبہ خوا نارینن بر غری قباق دیتلریندن بربنی بر ماھ دلاکه ویروب چکدیر مشتر، جونکے میردہ سه گاه زنگوله می وورمات ایجون قباق دیش مانع اولور.

دونن همان تازه سیاچیله او خوماچک رسم افتتاحی مدرسہ جناب ..... لا حضورینه باشه گلدنی، آخوندی هر طرفن آتشلادیلر، خوماً مسجد دکانلارینه اولان باقال جرگیس.

"متبر"

بر شهر ده بر قو نسر لخانه عمل جاتی. (تفصیلی همین نمره ده)

سلمان عذری او لاندہ ابوده قرللوجی وایدی.

دوستی

روس خانی آلاندان صکره قرللوجی بو اولدی.

بر قونسیو لخانکله میرزا ایله آندپن

میرزا — آ بالام، بوقدر آدمه بو پلودان نه او لاجاق؟
آهـز — جناب میرزا، بولقی ده واردا!
— لامحاله بولقی نی، بر آز چوخ آلایدون.
آ. — سیز که رشتہ چوخ اولیزیز، بیلمیر سر که چوخ
چورک یمک آدمی اولیدور!
م. — آ خانه خراب رشتہ چورک چوخ یزملر، دوگی
یزملر، دی باری دوگی نی چوخ توکییدون.
آ. — بش آدمه بوندان چوخ دوگی او لار?

م. — آدم، نه آخلاق داشورسان، بوردا بش آدم وار?
آ. — من دیمیدیم که بش آدم وار، کمن دیبورم که خورک
 بش آدم ایجون بشوب، من بش آدمه خورک بشمرک داشتمام،
ایندی هر گون بورا به بو قدر اشگل یفیلور، منیم تعمیرم نادر?
م. — دوغزی دیرلرمش: آغانک مالی گیدر، نوکرک جانی،
آدمه خانک دوغوسی بر آز آرق گیتنه، یا اون بش آدمه بر
بولقی بیرنه بش بولقی آسان، جانک چیختار?
آ. — جان چیخان، اما منه ضرر او لار?
م. — نیجه یانی، خان بولین ویرمز?
آ. — او او گوره که بورانک نهارنی من خاندان اجارمه
گوتورشم گونه بش مناه، دها منیم نه حتم وار خاندان آرق
بول استیوم؟

م. — نیجه، نیجه؟ نهاری اجارمه گوتورمیسن?
آ. — بلى، اجارمه گوتورمش.
م. — ها... بیله دیکن دا!! چوخ عجب، چوخ عجب...
آدمه ایله بو قدر خورک ویرجه چکن، اودا گونه بش مناه?
آ. — جناب میرزا، سهو ایتیک، اندرون، بیرون آدلری،
فایطونجی، نوکر، قورنیجه، گان قوناقلار و من اوزوم، نه
باتکی آغزیدیم ایله گون اولور که قرخ آدمه یمک ویریم،
م. — آ بالام، اوندا گرک سن گونه اون ماتاونه چیگن
ضرر قویاسان؟

آ. — خیر، ضرر نیه؟ من گونه دورت منا خربجیلو ب.
نهار حاضرلیورم، بر ماتا ده اوزیمه فازانچ قالور، ایندی ایستر که
خان بوز نفره خورک زاقاز ویرسون، ایله همان او پیشتردن
و پریله جک، ایستر هر آدمه بر جوچه دوش.

(لاوان)

سالیان له ترقی

بو آخر وقتلرده عالم اسلامک، خموساً فاقاً لازماً هر نقطه مندن
مسلمانلار لک گوزلری آچیلو ب، قباعه گیتمک خبرلری ایشیدیلکددر،

مهمانخانه لک خوزین

اعلان

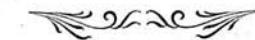
محرمک یاخونلاضاغه گوره هامو شاخصی دسته لندہ
زنجیر ووران، بش پاران، و شاخصی گیدن عضوله معلوم
ایدیریک کذیجھے آنک ۲۰ سنه دسته لارک اداره لرنده حاضر اولما
لینذرلر که لازمه بنا گیکارا ق عمله گلکسون، بونی ده علاوه
ایدیریک که هر کس غصوک حقنی او زیله بر ایل گنور
سون، عکسی صورته دسته دن قوو ولا جاقلار، آنچاق جوان
و گوزل اوشاقلار پولیزیده قبول اولونورلر.
تفايسدہ شاخصی دسته لریک سدرلری.

آن غور کندیمن

دباده غریبه شیار چوخ اتفاق دوشور، اما من آشاغدہ نقل
ایتیگم احوالات لاب غریبدر، مثلاً: اوج ایل بوندان قباق نیجه
نفر نادنچ شحصلر یزم جماعتک آراشه دوشوب باشدایلار مکنیدن،
علمدن، و ترقی دن دم وورماگه، بر نیجه آغ ساققلالار بولاره دیدیلر
که: قارداش بو ایشلردن ال چکل، بش مسلمانیق، اوروس درسی
و یا روس قاعده میز بش نیمزه گرک، بیچاره آتا بابالار نه
بیلیدی اوچتبل کیدی، استامی ندی، دوسقاً نهیه دیدیلر، اولارا
جانی: حصیر، آغ باش ملا، اوج فلقاء زیر، زهرا، وورهاور،
اولادی، بولار زمی گیمی باشدایلار جماعتک بوغازندن،
بر پارا آز قنلارده بولاره قوشلوب ایسه باشدایلار: بلى، برد

ناندا ایاغی چووه ایلشوب-تەمىز اوسته دوشور مازوت بوشقاشه، جماعت توکلوب بر نوعلە آغانى بوشقادان چىخشاردىرلار، آنجاق مازوتى صو ايله يووبوب تىزىلمك مىكىن اولمايدىن آغانك باشى هله مازوتلى قاپلۇر، دىيلەگە گوره ساققالي لاب وېجەن چىخوب، پاپتىجي اولساقدان باشقە بر شىئە ياراماز، شهر بويوك هېبىجاندەر، هر كىس بونك نە ايله تمزلەتىك جازمىنى ييلوب، تىزك ايله خىر وېرسە آغانك قرمىزى ساققال مرىدىلرى طرقىندىن بويوك مرجمەنچاناجاق.

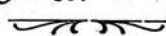
(بانى مىرىد)

- لەڭنەك -

بىلدىر جمعەلرده دكان آچمازدى جماعت
صد شىكىر بىلە ئەل ئەللىرىلوبىدر بىلە بدۇت

هر ايلدە مسلمان ايدە گر بونجه ترقى
بر آز كېچىر عالم دىر احسن بىلە ملت
(جۇوهللەغى بىك)

موقىي مدیر: محمد على صدقى زاده.

﴿ اعلانلار ﴾

-- مفتە --

گوندىرىك بىز ئۆزى شكارلى قاتالوقمىزى ايلبوزونك و تېكىش مائىنا
لىرى و غرامافونلار، خواشى ئەندەر بو آدرىيە رجوع اينىلىدەرلە:

Торг. Домъ „Х. Финкельштейнъ“
Берлинъ, Кант. № 120
H. Finkelstein, Berlin Ch. Kantstr 120

КРЕМЬ НЕЛЛИ
NELLY'S CREAM.

قرىم نىللە
اسكلىز زادگانلىرى سازلىرىنى زىيادەمۇ (قرىم نىللە)
ايىشلىرىلار، قۇلۇك، وجودك درىسىنى آغاڭ دوب بومۇ خالقى
ايچون هر ايل اوندو نەزەرمىلىپۇن باقەساتىلۇر (قرىم نىللە)
اسانات بىزىندىماولان لىكەلەرى تىزىلىپور ساتىلىرى، مۇرمالىز
دو، ئەنلىيئەن، تۇرار ئاش، قۇپىانىس، و جەھە آتىپا ئەتھار
سقى ئەنلىلەدە بىزىنە ئىلپۇش اینىڭتىلەر بىشەستىك
ۋېنى ئامانات ۵ ئەيلكىن ئەنمانات ۲ ئەيلكىن، ئالىك، ئالۇر، ئايدە گوندىرىلەسە
مۇقىكىار تقدىر، كىل روسييە ايچىن ادرىس: موھىفەدە
پىرىچىتىقىنە، و اسالىپوسىنى يېرىنلۈلۈق، ۳ نەمرەلى ئابى

گوردىڭ كە داتى داشىنىدى، آجاج چىگىلىدە، دىوار تېكىلوب مكتىب
حائز اولدى. هەم مكتىب دەن باشقە بر جمعىت خىرىيەدە دوزلىنىدىز (جمعىت
خىرىيە گوردىگى خىر ايشلىرىدە انبات اينىڭى اوزلىرىنە باغشالادىم) بىلى،
اينىدى ئىنم اوج ايلدر كە او مكتىب قارالوب قالوب اور تالقىدە،
يادىدا قولشار سقماقلارلاك اوسىتىدە يووا تېكىزلىر، قىشادە سېجانلارلاك
ايدى ايلورى در، گونلىرىنى اورادە كېچىرۇپ اورانى تېكىلەت عىرلىرىنە
دعا ايدىرلەر.

اينىدى بىرىسى دە يوخىنر كە بولارە دىسون: آى بالام، دوغى دان
اگر فەكەرگۈز ايش گورىكىدە، بۇ حور ايش گورمك اولماز،
يوخ اگر بودا بۇ جور اوپۇن ايسە، اوندا باغشلىك قانامىيىش.
غۇرض دىنابانك ايشلىرىنى بىر الله بىلەر.

(جانباز)

تىلغۇر اف خېرىلىرى

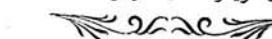
اورئىبورغ — معلوم اولدى كە غراف ل. ن. تالستو ادىلىر
آراسىندە مشھور و اينىدى يە قىدر يەنھان اولان «دىنير اوزوڭكە» نى
ۋاقتىن قباق ياكەكارلىق ايجون «دىن و مىشتى» مجموعىسىنىڭ ادارە سەنە
گوندرۇپ.

استانبول — مجلس مەبۇداندە يوتان مەبۇتلارنىن (بۈزۈنس)
دېپورىتەكىبىوچخانو خەلقىنىڭ دوچار اولىشىر.

باڭسو — محىم دەستەلرنەن بالاجا اوشاقلارلاك داتا درىستەن
قاپلەلەن بالابانلارە گوجىرى جانمادىنىدىن اوشاقلارلاك آتالار يېلىپوب
موسىقى كار خانىسىنە اون مەنە كېمى بالاجە و يۈنگۈل بالابانلار
زەقاز و يەرپەلەر.

قېھ — غراف تالستوپ وفاتى مناسبىتە جانە قىد اينى ملا
حاجى بابا هەلە گە تاخوش ياترى.

خىبا — بۇ گونلارە بورانلىرى و حاتىلىرى زىمانەتك تەضاشىنى ئەلوب،
اسول جىددى مەكتىبى آچىلماغى و شەركە بىلەن بىلەن ئەلەن دەنلىق
خانە بنا اينىڭى و نېچە يەردە مەرىضىخانە قايرماقىي و بۇ گونە مىلما
تىلارلاك ترقىتە دايىر چوخ ئەلپلەر مەذاڭىرە اولوندى. بۇ ايشلەر
پاشاماشىدىن قباق قطع اولۇندى كە قاباقچە زىيار تەھاھلارى، قىندر
خانەلەر و قىرسىتەلەر ريمونت ايلەسونلار.

بىيوك بىد بىختىڭ

عشق آباد — قوربان بایرامنىڭ آخىسامى فاشلى شەپەر سيد
سید محمد آغا اوز اىپۇنەن ئەلگىشوب مەلنىڭ تىرقىسى يولىندە قىلمە
آنان سەكتابلارى مطالعە ئەنەنگە مەتھۇل اىشىن، از قىتا جراڭلە
خەقى قورتارىر، آغا نوکرى جاغىزىر كە گىدۇپ نەت ئالىن، آنجاق
ئودا گىبىوپىش حامىن خانىك بوخجاشىنى ئەتىرسەن. آخرە آغا
غا علاج قالوب نەت قابنى اوزى ئوتورۇپ گىدىرى، نەت دەكتە جا

لرستان

ابران مملکتی و قرقان‌لاری فوول.